

## WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Rok szkolny 2026/2027

Nauczycielki: Adriana Haładuda, Magdalena Spychała-Reiss, Justyna Kmiecik

### I. Ogólnie

- Nauczycielki korzystają z materiałów: Podręcznik i zeszyt ćwiczeń *NOWE Słowa na start! 8* Wydawnictwa *Nowa Era*, Repetytorium z języka polskiego i Arkusze egzaminacyjne Wydawnictwa *Nowa Era*.
- Podręcznik „NOWE Słowa na start! 8” został opracowany na podstawie programu nauczania języka polskiego autorstwa Marleny Derlukiewicz. Seria wykorzystuje spiralny układ treści, łączy kształcenie literackie i językowe oraz systematycznie przygotowuje ucznia do egzaminu ósmoklasisty.
- **Podstawa prawna:** Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356, ze zm.; w tym Dz.U. z 2024 r. poz. 996).
- Uczniów obowiązują wiadomości i umiejętności nabyte w klasach IV - VII. Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych. Ocenę klasyfikacyjną ustala się zgodnie z zasadami zawartymi w wewnątrzszkolnym systemie oceniania i na podstawie analizy poniższych wymagań.
- Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który mimo wsparcia, informacji zwrotnej i możliwości uzupełnienia braków nie przedstawia powtarzalnych dowodów spełnienia wymagań przewidzianych na ocenę dopuszczającą.

### II. Szczegółowo

**Wymagania konieczne (K)** – odpowiadają ocenie **dopuszczającej** (ocena 2). Obejmują najważniejsze wiadomości i umiejętności, bez których uczeń nie może kontynuować nauki.

**Wymagania podstawowe (P)** – odpowiadają ocenie **dostatecznej** (ocena 3). Obejmują wymagania z poziomu **K** oraz treści łatwe i średnio trudne, które są stosowane w sytuacjach typowych.

**Wymagania rozszerzające (R)** – odpowiadają ocenie **dobrej** (ocena 4). Obejmują wymagania z poziomu **K i P**, a także wiadomości i umiejętności o większym stopniu trudności, przydatne w nowych sytuacjach.

**Wymagania dopełniające (D)** – odpowiadają ocenie **bardzo dobrej** (ocena 5). Obejmują wymagania z poziomu **K, P i R**, a także pełny zakres wiedzy z programu nauczania, w tym treści złożone i problemowe.

**Wymagania wykraczające (W)** – odpowiadają ocenie **celującej** (ocena 6). Obejmują wymagania z poziomu **K, P, R i D**, dodatkowo stosowanie nabytej wiedzy i umiejętności w sytuacjach nietypowych, złożonych. Mogą obejmować także wiedzę wykraczającą poza program, np. znaczące osiągnięcia w konkursach.

| Odniesienie do podstawy programowej          | Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Wymagania podstawowe (ocena dostateczna).<br>Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania rozszerzające (ocena dobra).<br>Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra).<br>Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Kształcenie literackie i kulturowe</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do epiki, liryki lub dramatu;</li> <li>- zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi;</li> <li>- wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: fraszka, sonet, pieśń, hymn, satyra, tragedia, powieść historyczna), odróżnia je od rodzajów literackich;</li> <li>- wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem;</li> <li>- wyszukuje w tekście wskazane informacje;</li> <li>- czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych;</li> <li>- rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako reportaż;</li> <li>- zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach;</li> <li>- posługuje się terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi;</li> <li>- zna nazwy gatunków lirycznych, epickich i dramatycznych w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, tren, ballada, epepeja, tragedia, wskazuje utwory należące do tych gatunków;</li> <li>- wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych i nazywa je;</li> <li>- wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór;</li> <li>- zapoznaje się</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach;</li> <li>- posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych;</li> <li>- wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie;</li> <li>- rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: neologizm, symbol, alegorię, ironię), próbuje określić ich funkcję;</li> <li>- określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór;</li> <li>- odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze;</li> <li>- wskazuje elementy symboliczne;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych;</li> <li>- poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych;</li> <li>- poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów;</li> <li>- wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych;</li> <li>- poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór;</li> <li>- interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie;</li> <li>- porównuje utwory;</li> <li>- wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów;</li> <li>- biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich;</li> <li>- objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi;</li> <li>- samodzielnie odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów;</li> <li>- twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty;</li> </ul> |

|  |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych;</p> <p>-czyta w całości wszystkie wymagane lektury.</p> | <p>ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu;</p> <p>-wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu;</p> <p>- klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy;</p> <p>-rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: reportaż i felieton);</p> <p>-znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych;</p> <p>-czyta w całości wszystkie lektury.</p> | <p>-wyszukuje i porządkuje cytaty;</p> <p>-wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa;</p> <p>-zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (reportaż, felieton);</p> <p>-samodzielnie znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych;</p> <p>-czyta W całości wszystkie wymagane lektury i interpretuje je.</p> | <p>-interpretuje dzieło sztuki;</p> <p>-funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi;</p> <p>-określa funkcje literatury: pięknej, popularnonaukowej i publicystyki;</p> <p>-określa cechy gatunków dziennikarskich (reportaż, artykuł);</p> <p>-analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich;</p> <p>-czyta w całości wszystkie wymagane lektury i interpretuje je w połączeniu z kontekstami.</p> | <p>-sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury;</p> <p>-porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury;</p> <p>-samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury;</p> <p>-twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy;</p> <p>-wyjaśnia różnice między literaturą piękną, popularnonaukową, publicystyką;</p> <p>-wskazuje w tekstach cechy reportażu i felietonu;</p> <p>-samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, nazywa sposób nawiązania;</p> <p>-czyta w całości wszystkie wymagane lektury, zna ich treść i problematykę oraz chętnie czyta i zna wiele tekstów spoza podstawy programowej.</p> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>2. Kształcenie językowe:</b></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpoznaje i tworzy, z pomocą nauczyciela, wypowiedzenia wielokrotnie złożone;</li> <li>-odróżnia mowę niezależną od zależnej;</li> <li>-zauważa zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje słownictwo gwarowe, środowiskowe;</li> <li>-stara się wzbogacać swoje słownictwo, wyjaśnia znaczenie wyrazów;</li> <li>-rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa ich;</li> <li>-podaje przykłady homonimów;</li> <li>-stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi,</li> <li>-stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym, funkcjonalnie korzysta ze słowników: ortograficznego, języka polskiego, poprawnej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- stara się stosować normę wzorcową i użytkową;</li> <li>-tworzy poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone;</li> <li>-przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną;</li> <li>-rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe;</li> <li>-wzbogaca swoje słownictwo;</li> <li>-ma świadomość treści i zakresu używanych wyrazów;</li> <li>-stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych;</li> <li>-wyjaśnia znaczenie homonimów;</li> <li>-zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, stosuje zasady etykiety językowej, pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- stosuje normę wzorcową i użytkową; rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych;</li> <li>-przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu;</li> <li>-rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe;</li> <li>-zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich;</li> <li>-odróżnia treść i zakres wyrazu;</li> <li>-używa poprawnych form nazw osobowych i miejscowych;</li> <li>-poprawnie używa homonimów;</li> <li>-rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, pisze zgodnie z normami poprawności językowej,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym;</li> <li>-rozróżnia i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych;</li> <li>-poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną;</li> <li>-wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa;</li> <li>-funkcjonalnie korzysta ze słowników;</li> <li>-różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego;</li> <li>-nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, używa ich poprawnych form;</li> <li>-nazywa rodzaje stylów użytkowych, poprawnie używa ich w wypowiedzi;</li> <li>-wyjaśnia zasady etykiety językowej, pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy;</li> <li>-świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych;</li> <li>-wykorzystuje funkcjonalnie mowę zależną i niezależną dla osiągnięcia w wypowiedzi pożądanego efektu;</li> <li>-bogaci swoje słownictwo;</li> <li>-bezbłędnie używa różnych rodzajów nazw osobowych i miejscowych;</li> <li>-funkcjonalnie używa użytkowych stylów wypowiedzi;</li> <li>-doskonali własny styl wypowiedzi, mając świadomość cech dobrego stylu;</li> <li>-wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach;</li> <li>-zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty.</li> </ul> |
|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                | polszczyzny, prowadzi zeszyt przedmiotowy.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>3.Tworzenie wypowiedzi.</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wypowiada się ustnie na podany temat;</li> <li>-używa prostych środków retorycznych;</li> <li>-tworzy plan wypowiedzi;</li> <li>-pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny oraz formy wypowiedzi poznane w klasach I-VII;</li> <li>-stosuje akapity;</li> <li>-formuluje prostą tezę i hipotezę;</li> <li>-przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia;</li> <li>-podaje przykłady ilustrujące argumenty;</li> <li>-podejmuje próby wnioskowania;</li> <li>-rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji;</li> <li>-zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi;</li> <li>-przekształca tekst cudzy (skraca, streszcza);</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych;</li> <li>-pisze plan wypowiedzi;</li> <li>-pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, otwarty, artykuł oraz formy wypowiedzi poznane w klasach I-VII, starając się zachować wyznaczniki gatunku;</li> <li>- stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; formuluje tezę i hipotezę; wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji;</li> <li>-przedstawia argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; podaje przykłady ilustrujące argumenty; formuluje proste wnioski; rozpoznaje</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wypowiada się ustnie, wykorzystuje środki retoryczne;</li> <li>-tworzy poprawnie plan wypowiedzi;</li> <li>-pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, otwarty, artykuł oraz formy wypowiedzi poznane w klasach I-VII, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję;</li> <li>-stosuje akapity;</li> <li>-formuluje tezę i hipotezę;</li> <li>-wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów;</li> <li>-podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty;</li> <li>-formuluje wnioski wynikające z argumentacji;</li> <li>-rozpoznaje w różnych tekstach użyte środki perswazji i manipulacji;</li> <li>-zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi;</li> <li>- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę;</li> <li>-tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; - samodzielnie pisze wszystkie poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, otwarty, artykuł oraz formy wypowiedzi poznane w klasach I-VII, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej;</li> <li>-stosuje rytm akapitowy; formuluje tezę i hipotezę;</li> <li>-wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów;</li> <li>-podaje celne i</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wypowiada się, realizując zamierzony cel;</li> <li>-wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne;</li> <li>-gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł;</li> <li>-pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, otwarty, artykuł oraz formy wypowiedzi poznane w klasach I-VII, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe;</li> <li>-twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy;</li> <li>-formuluje tezę i hipotezę, dostosowuje je do przyjętej formy rozprawki;</li> <li>-wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy;</li> </ul> |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>-formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu;</li> <li>-recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy.</li> </ul>                                                                                            | <p>w różnych tekstach podstawowe środki perswazji i manipulacji; zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; przekształca tekst cudzy (skraca, streszcza, rozbudowuje); formułuje pytania związane z utworem; głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje);</li> <li>-formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu;</li> <li>-głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację.</li> </ul>             | <p>różnorodne przykłady ilustrujące argumenty;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-podsumowuje rozważania;</li> <li>-rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję;</li> <li>-zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi;</li> <li>-samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu;</li> <li>-interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekawić słuchacza.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony;</li> <li>-formułuje wnioski;</li> <li>-rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji;</li> <li>-twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu artystycznego;</li> <li>-formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze;</li> <li>-recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków głosowych.</li> </ul> |
| <b>4. Samokształcenie</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela;</li> <li>-rozwija nawyk systematycznego uczenia się;</li> <li>-uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji;</li> <li>-uczy się systematycznie;</li> <li>-uczestniczy w projektach edukacyjnych;</li> <li>-podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału;</li> </ul>              | <ul style="list-style-type: none"> <li>- korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną;</li> <li>- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania;</li> <li>- wyraża opinie;</li> <li>- aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji;</li> <li>- rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii;</li> <li>-aktywnie bierze udział w konkursach.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł;</li> <li>-ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji;</li> <li>-z zaangażowaniem włącza się</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                        |

|  |                                                                                                          |                                                                 |                             |  |                                                                                            |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | w realizacji projektów edukacyjnych;<br>-uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym. | -rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie. | indywidualnej lub grupowej. |  | w realizację projektów edukacyjnych;<br>-aktywnie, z sukcesami bierze udział w konkursach. |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------|

### **Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.**

W przypadku uczniów posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej wymagania dostosowuje się do ich indywidualnych potrzeb i możliwości oraz zaleceń zawartych w opinii.

W szczególności można stosować:

- wydłużenie czasu pracy;
- krótsze i jednoznaczne polecenia;
- dzielenie zadań na etapy;
- możliwość ponownego przeczytania tekstu;
- pytania pomocnicze;
- schematy, tabele, mapy myśli i plany wypowiedzi;
- ograniczenie przepisywania dużych partii tekstu na rzecz przygotowanych wcześniej przez nauczyciela notatek;
- możliwość korzystania z określonych pomocy dydaktycznych, zgodnie z zaleceniami;
- możliwość udzielania odpowiedzi ustnej, gdy trudność dotyczy przede wszystkim zapisu;
- ocenianie przede wszystkim poziomu opanowania wymaganych wiadomości i umiejętności, z uwzględnieniem specyfiki trudności ucznia.

Na ocenę półroczną i roczną składać się będą, oprócz poziomu realizacji wymagań edukacyjnych, oceny cząstkowe w postaci punktów. Uczeń może je zdobyć z następujących form kontrolnych:

- sprawdziany (20 – 30 p.);
- wypracowania pisane w klasie (10 p.);
- kartkówki (5 – 8 p.);
- odpowiedź ustna (5 p.);
- dłuższe wypowiedzi na forum klasy (przemówienie, prezentacja) (10 p.);
- dyktanda (5 p.);
- recytacje (5 lub 8 p.);
- praca w grupach, udział w dyskusji, praca na lekcji, projekty (5 lub 10 p.);
- lektury uzupełniające (5 lub 10 p.) – zaliczenie w formie ustnej lub pisemnej;
- zadania dodatkowe (do 5%).

Termin zaprezentowania recytacji uczeń poznaje z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Jeśli na wyznaczonej lekcji nie będzie przygotowany, może poprawić 0 p, jednak z każdą następną lekcją ubywać będzie 0,5 p. (jeśli recytacja jest oceniana na 5 p.) lub 1 p. z puli punktów do zdobycia (dla recytacji za 8 p.).

Oprócz lektur obowiązkowych, omawianych na lekcji, uczeń jest zobowiązany przeczytać i zaliczyć dwie/trzy lektury uzupełniające w ciągu roku (klasy 4 – 6) lub dwie (klasy 7, 8). Będzie je zdawać ustnie lub w formie pisemnej recenzji. Listy lektur dostępne są w bibliotece i na stronie internetowej szkoły.

**Lektura wybrana spoza listy musi być skonsultowana z nauczycielem.**

Wszystkie sprawdziany, wypracowania pisane w klasie, dyktanda, recytacje, zaliczenia lektur mają charakter obowiązkowy. W razie nieobecności uczeń jest zobowiązany zaliczyć w/w formy kontrolne w innym terminie, uzgodnionym z nauczycielem, nie później jednak niż w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły.

Dwa razy w półroczu uczeń ma prawo być nieprzygotowanym do lekcji (tzn. nie znać materiału z ostatnich lekcji) i wziąć „N”. Trzeba jednak to nieprzygotowanie zgłosić na początku lekcji, zaraz po powitaniu. Po zgłoszeniu drugiego „N” każde kolejne nieprzygotowanie skutkuje otrzymaniem 0/5 p. Prawo do „N” nie obowiązuje w dniu pisania lub zdawania zapowiedzianej formy kontrolnej. Natomiast za nieprzygotowanie do zajęć, polegające na braku materiałów potrzebnych w czasie lekcji (np.: podręcznika, zeszytu ćwiczeń, zeszytu przedmiotowego), uczeń otrzyma „-”. Po czwartym takim nieprzygotowaniu nauczyciel poinformuje rodzica, a po każdym kolejnym - wpisze uwagę.

W ciągu półrocza uczeń może zdobyć dodatkowe procenty m.in. za: samodzielne wykonanie zadań dodatkowych w różnej formie, wyraźny postęp w nauce, szczególną aktywność na zajęciach, wyjątkową kreatywność, związane z przedmiotem zainteresowania, których rozwijanie przynosi wymierne efekty. Dodatkowe 5% może uzyskać za znaczące osiągnięcia w turniejach i konkursach polonistycznych.